

LESSON

6

วิชา กิจกรรมเสริมสร้างสุจริต จิตอาสา 30000-2001

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

ทักษะการปรับกระบวนการคิด

15 รูปแบบการทុจริต คอร์รัปชันในสังคมไทย

ถอดรหัสปัญหาและสร้างเกราะป้องกัน
สำหรับการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล

อ้างอิงแนวคิดโดย สังคิต พิริยะรังสรรค์ (2549)

โครงสร้าง 4 มิติของการทุจริต

มิติที่ 1
การตักตวง
ผลประโยชน์
ทางเศรษฐกิจ
(รูปแบบที่ 1, 3, 4, 7)

มิติที่ 2
การโยกย้าย
ทรัพยากร
และงบประมาณ
(รูปแบบที่ 2, 8, 12)

มิติที่ 3
การบิดเบือน
อำนาจและ
หน้าที่
(รูปแบบที่ 5, 6, 9, 13)

มิติที่ 4
สินบนและ
ระบบอุปถัมภ์
ทางการเมือง
(รูปแบบที่ 10, 11, 14, 15)

มิติที่ 1 ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการค้า

การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ: การผูกขาด การให้สัมปทาน และ การเรียกเก็บส่วนแบ่ง อย่างผิดกฎหมาย

ผลประโยชน์ทับซ้อน: การมีบทบาทหน้าที่ที่ขัดแย้งกันเพื่อเอื้อประโยชน์ส่วนตน

อิทธิพลตลาดหลักทรัพย์: การใช้อิทธิพลทางการเมืองเพื่อปั่นราคาหุ้นของตนเอง

อิทธิพลทางการค้า: การใช้อำนาจเพื่อกดดันและแทรกแซงกลไกตลาด

มิติที่ 2 การจัดการทรัพยากรของรัฐ

แปรรูปรัฐวิสาหกิจแบบแฝง: การถกฉวยทรัพยากรของรัฐ มาเป็นสมบัติส่วนบุคคล

จัดลดทรัพยากร: การปลอมแปลงเอกสาร การฉ้อฉล และการใช้กองทุนของรัฐไปในทางมิชอบ

นโยบายประชานิยมแบบแฝง: การที่ผู้บริหารประเทศ ทำตัวเป็นผู้อุปถัมภ์รายใหญ่ผ่านการใช้งบประมาณรัฐ

มิติที่ 3 การบิดเบือนอำนาจและหน้าที่

ปกปิดและให้การเท็จ:
การซ่อนเร้นการบริหารงานที่ไม่ถูกต้อง

ลำเอียงในการบังคับใช้กฎ:
การใช้นโยบายและกฎหมายอย่างมีอคติ

ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่: การไม่กระทำการตามหน้าที่ แต่ใช้ลัทธิพรรคพวกแทน

ใช้อำนาจมิชอบ: การใช้อำนาจของตำรวจทหาร และข้าราชการในทางที่ผิด

มิติที่ 4 สินบนและระบบอุปถัมภ์ทางการเมือง

สินบนและสิ่งล่อใจ:
การให้และการรับสินบน
รวมถึงการขู่เข็ญบังคับ

รับของขวัญไม่ถูกต้อง:
การสร้างพันธะบุญคุณผ่าน
ของกำนัลที่ผิดระเบียบ

ทุจริตการเลือกตั้ง:
การบิดเบือนกระบวนการ
ทางประชาธิปไตย

เงินบริจาคแอบแฝง:
การบริจาคเพื่อช่วยเหลือ
การรณรงค์ที่ผิดกฎหมาย

ตารางวิเคราะห์ความเชื่อมโยง 4 มิติของการทุจริต

หมวดหมู่	เครื่องมือที่ใช้	ผู้ได้รับผลกระทบ
ด้านเศรษฐกิจ	สัมปทานและหุ้น	กลไกตลาดและคู่ค้า
ด้านทรัพยากร	เอกสารและนโยบาย	งบประมาณส่วนรวม
ด้านอำนาจ	กฎระเบียบและตำแหน่ง	ความยุติธรรมและระบบงาน
ด้านการเมือง	เงินและของขวัญ	ระบบประชาธิปไตย

การสร้างเกราะป้องกันคอร์รัปชันในการปฏิบัติงาน

ปฏิเสธผลประโยชน์ทับซ้อน:

ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่เพื่อ
พวกพ้องในการจัดซื้อวัสดุ
หรือคัดเลือกผู้รับเหมา

บันทึกข้อมูลอย่างตรงไป

ตรงมา: ตรวจสอบและทำ
เอกสารเบิกจ่ายอย่างถูกต้อง
ไม่ตกแต่งตัวเลขในรายงาน

งดรับของกำนัล: ยึดหลัก

No Gift Policy เพื่อรักษา
ความเป็นกลางในการ
ประเมินงาน

รายงานความผิดปกติ:

แจ้งเตือนเมื่อพบเห็นการ
ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือ
การใช้ทรัพยากรผิดประเภท

อนาคตที่โปร่งใส เริ่มต้นที่ความตระหนักรู้

- การทุจริตทั้ง 15 รูปแบบสามารถรับมือได้ด้วยระบบงานที่ดีและจริยธรรมที่เข้มแข็ง
- ความรู้คือเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบและรักษาสมดุลของระบบนิเวศการทำงาน
- บุคลากรสายอาชีพคือกลไกหลักในการกำหนดมาตรฐานความซื่อสัตย์ให้ตลาดแรงงานไทย

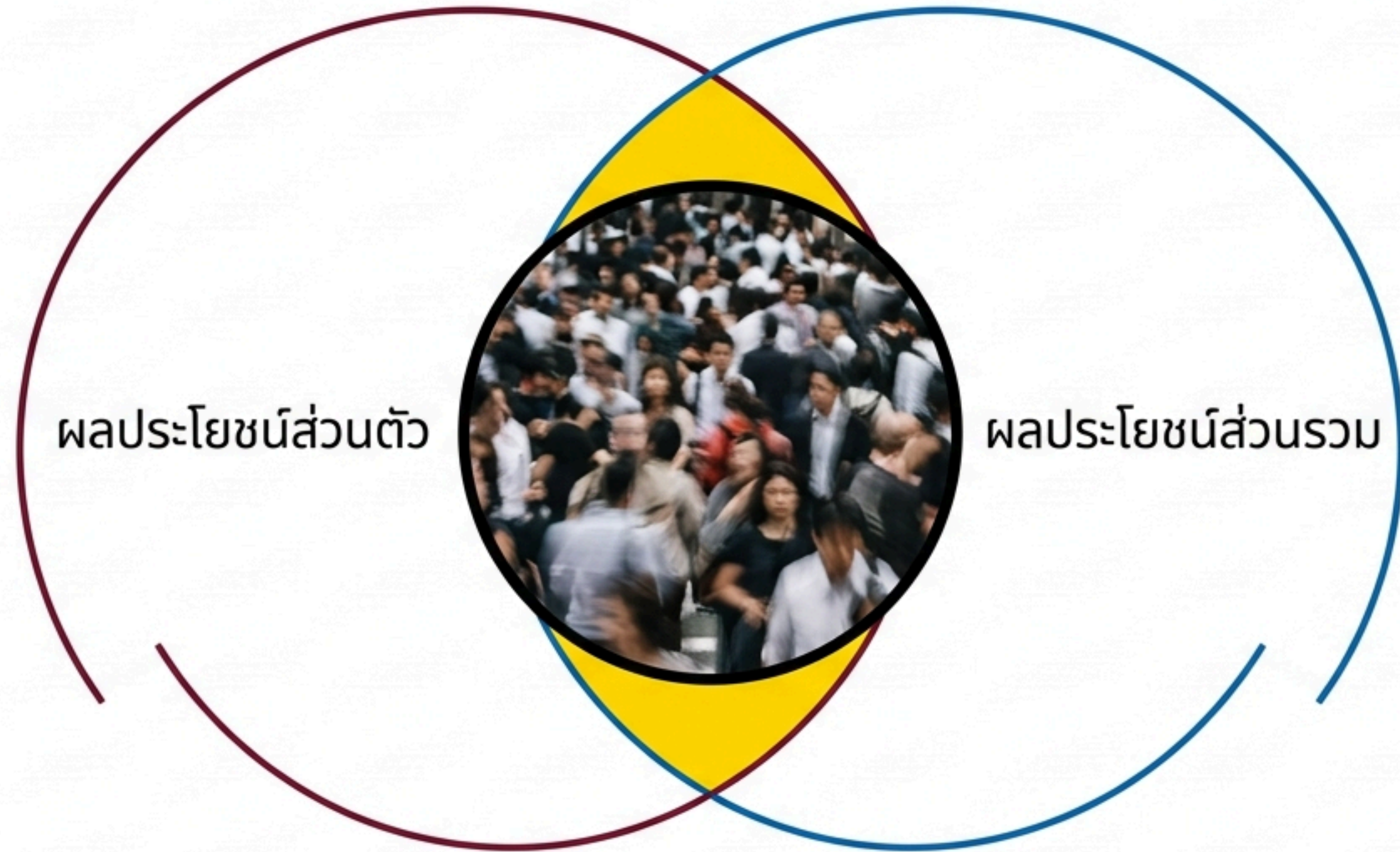
System Upgrade: สู่สังคมที่ไม่ทนต่อ การทุจริต

การปรับกระบวนการคิดจาก
"ระบบฐานสิบ" สู่ "ระบบฐานสอง"

ถอดรหัสยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑: เป้าหมายระดับชาติ

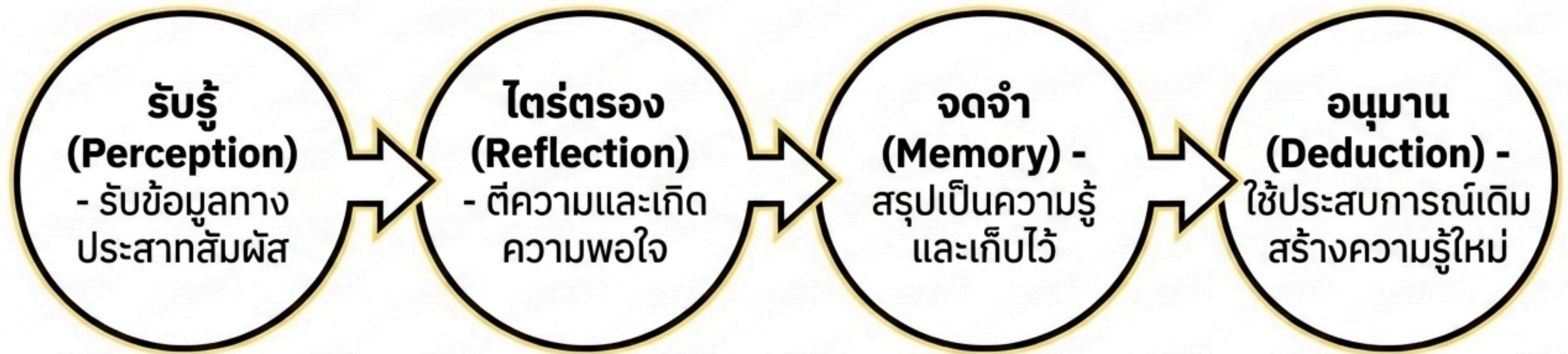
หัวใจสำคัญของการแก้ปัญหาทุกจริตไม่ใช่แค่การจับกุม แต่คือการ "ปรับความคิด" ตั้งแต่ปฐมวัย ให้สามารถ "แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนรวม" ได้อย่างเด็ดขาด

ทฤษฎีไม่ใช่เรื่องไกลตัว: จุดเริ่มต้นจากเรื่องเล็กในชีวิตประจำวัน

"เมื่อปฏิบัติจนคุ้นชิน
จะกลายเป็นนิสัย...
และลุกลามสู่การ
ทำงานและสังคมใน
ที่สุด"

วงจรการเรียนรู้: ทำไมความคุ้นชินจึงอันตราย?

สมองมนุษย์คือ "ผู้รู้คิด" หากเราปล่อยให้ความมักง่ายผ่านเข้าสู่วงจรนี้ สมองจะ "อนุมาน" ว่าการเอาเปรียบคือเรื่องปกติที่ทำได้โดยไม่ต้องอาศัยประสบการณ์ตรงอีกต่อไป

ทางออก: การปรับกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift)

Analog

ระบบที่ใช้ "อารมณ์และความรู้สึก" นำหน้า

Digital

ระบบที่ใช้ "ตรรกะและเหตุผล" ในการตัดสินใจ

เราต้องเรียนรู้ที่จะปรับเปลี่ยนระบบความคิดจากฐานสิบ (Analog)
ไปสู่ระบบคิดฐานสอง (Digital) เพื่อล้างค่าความคุ้นชินเดิม

Analog

1. พื้นฐานการตัดสินใจ: ใช้ความรู้สึกและอารมณ์อยู่เหนือเหตุผล
2. การมองผลประโยชน์: นำประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมมาปะปนกัน
3. มาตรฐานความถูกต้อง: สีเทาๆ หยวนๆ กันไป (มีข้อยกเว้นเสมอ)
4. ผลลัพธ์ระยะยาว: นำไปสู่การคอร์รัปชัน

Digital

1. พื้นฐานการตัดสินใจ: คิดแบบตรรกะ ใช้เหตุผลอยู่เหนืออารมณ์
2. การมองผลประโยชน์: แยกประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมออกจากกันชัดเจน
3. มาตรฐานความถูกต้อง: ขาวดำชัดเจน (0 หรือ 1, ถูกคือถูก ผิดคือผิด)
4. ผลลัพธ์ระยะยาว: เกิดวัฒนธรรมดิจิทัล ประเทศมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

การสร้างพลเมืองที่ไม่ทนต่อการทุจริต: คิดได้ คิดดี คิดเป็น

ไตร่ตรองก่อนทำ -
คิดถึงผลเสียที่จะเกิดกับ
สังคมและประเทศชาติ
ก่อนลงมือทำเสมอ

ความรับผิดชอบ -
รับรู้ถึงบทลงโทษและ
ผลกระทบที่จะย้อนกลับมา
สู่ตนเอง

คิดแบบพอเพียง -
ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียด
เบียนผู้อื่นและสังคม

มีคุณธรรม - มีความ
เด็ดขาดในการแยกแยะ
ประโยชน์ส่วนตนและ
ส่วนรวม

"ความไม่ทน" (Zero Tolerance) คืออะไร?

ความไม่ทน =
การแสดงออก
อย่างใดอย่างหนึ่ง
เพื่อให้รับรู้ว่าจะไม่ยินยอม
ต่อบุคคลหรือการกระทำ
ที่ทำให้เกิดการทุจริต

ความไม่ทนไม่ใช่แค่การ "ไม่ทำทุจริตด้วยตัวเอง"
แต่ต้อง "ไม่ยอมให้คนอื่นทำ" อย่างเด็ดขาด

รูปแบบการแสดงออกเมื่อพบเห็นการทุจริต

ป้องกันตัวเอง (Passive)

ไม่ให้ความร่วมมือ (เช่น
ใช้มือหรือกระดาษบังข้อ
สอบไม่ให้เพื่อนลอก)

ประณาม/ประจาน (Social)

ใช้แรงกดดันทางสังคม
เพื่อหยุดยั้งและเปิดโปง
พฤติกรรม

ตักเตือน (Direct)

ว่ากล่าวตักเตือนบุคคลที่
กำลังกระทำผิดต่อหน้า

รวมพลัง (Structural)

การชุมนุมประท้วง (ระดับการ
แสดงออกขึ้นอยู่กับความตื่น
ตัวและขนาดของผลกระทบ)

ความเสียหาย... สุดท้ายก็ตกอยู่ที่คุณ

การยินยอมให้เกิดการทุจริต คือการทำร้ายตัวเองในระยะยาว

บทสรุป: สู่สังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ตัดวงจร Analog - เลิกเอาอารมณ์ ความรู้สึก และพวกพ้อง อยู่เหนือความถูกต้อง

ปลูกฝังการคิด - สอนเยาวชนให้ "คิดเป็น" และแยกแยะเรื่องส่วนตนออกจากส่วนรวม

ใช้ระบบ Digital - ตัดสินใจแบบตรรกะฐานสอง (0 กับ 1) ถูกคือถูก ผิดคือผิด ไม่มีพื้นที่สีเทา

แสดงออกเสมอ - ไม่ทน ไม่นิ่งเฉย และพร้อมแสดงจุดยืน ต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

สังคมปลอดการทุจริต เริ่มต้นที่ "ระบบความคิด" ของพวกเราทุกคน